

آسیب شناسی تولید گرایی از منظر سیاست گذاری اقتصادی^(۱)

سید ابوتراب فاضل
دانشجوی دکترای علوم سیاسی

■ در متون آکادمیک، «سیاست عمومی» یک فرآیند مبتنی بر هنجارهایی است که در برگیرنده مراحل، حوزه‌ها، بخش‌ها، ملیات و بازیگران بوده و ضرورت‌ها هدفی را دنبال می‌کند. به عبارت بهتر سیاست عمومی عبارت از مجموعه‌ای از اقدامات و روش‌های هدفدار که راهنمای تصمیم‌گیرندگان در یک جامعه و برای فایق آندن بر یک مساله عمومی است. از این رو مطالعه سیاست عمومی، مستلزم شناخت مجموعه تعاملات و ارتباطات افراد، گروه‌ها و سازمان‌هاست. از این نقطه‌نظر، فرآیند سیاست‌گذاری دارای مولفه‌های موثر بسیاری است که نخیکان یا رهبران جامعه با اشراف بر آنها دستور تدوین یک سیاست عمومی را صادر می‌کنند. از جمله این مولفه‌ها، بروز و ظهور معضلاتی است که از حیث عدم‌توجه به موضوعی خاص به وجود آمده و جامعه را در مقاطعی دچار مشکل کرده است.

از این جهت سیاست‌گذاران تلاش می‌کنند تا برای حل معضل به‌وجود آمده چاره یا تدبیری اتخاذ کنند و از این رهگذر سیاست عمومی شکل می‌گیرد. یعنی فرض عقلایی برای وجوب یک سیاست عمومی، بروز یک معضل عمومی است و در غیراین‌صورت یا سیاست عمومی به سمت جامعه گسیل نمی‌شود یا بسیار صوری تولید می‌شود.

لذا فرض منطقی در باب ظهور و بروز یک سیاست عمومی، فرآیند کارکردی آن در صورت اجرا است به نحوی که ضرورت‌ها به حل معضلی کمک کند. در این مقاله تلاش می‌شود تا موضوع حمایت از کار و سرمایه ایرانی و تولید ملی دستمایه فرآیندشناسی سیاست عمومی در ایران شده و با مفروض دانستن ضرورت وجوبی طرح این شعار به الزامات اجرایی آن در قالب «سیاست عمومی» پرداخته شود.

به عبارت بهتر در این تحریر فرض می‌شود که حمایت از تولید ملی نه‌بسان یک «شعار» سالانه یا نامگذاری ساده، بلکه به‌مثابه یک «سیاست عمومی» باید در دستور کار قرار گیرد و از این حیث الزاماتی را متوجه فرآیند خود کند.

ادامه در صفحه ۱۱

فصل نقل و انتقال مسکن قیمت‌ها را صعودی کرد رویای اجاره‌نشینی در پایتخت

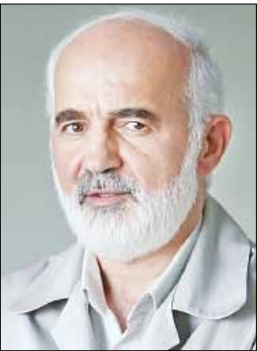
شرق: هر چند برخی از مسوولان دولتی در چند روز گذشته از تورم شش‌درصدی یا تورم ۱۰درصدی سخن گفتند، اما حضور در بازار کالاهای مختلف نشان می‌دهد مردم و فعالان اقتصادی رقمی بسیار بزرگ‌تر را برای تورم باور دارند. البته به تازگی بانک مرکزی تورم فروردین‌ماه را ۲۱/۸درصد اعلام کرده ولی با این وجود بازم بازارخورد تورم در بازار بزرگ‌تر از آن است که برنامه‌ریزان دولتی اقتصاد در موردش سخن می‌گویند. بهترین جا ما برای دیدن ماجرای تورم بازار مسکن است. در این بازار نرخ‌هایی دهان به دهان می‌چرخد که حتی شنیدن آنها نیز دور از باور است ولی در نهایت چاره‌ای نیست و باید پذیرفت که بازار مسکن در حال حاضر به بازار

نرخ‌های عجیب اقتصادی تبدیل شده است. البته این اتفاق از سال ۸۵ و با رشد ناگهانی شتاب نقدینگی در اقتصاد ایران رخ داده است ولی در دو، سه سال گذشته وعده‌های مدیران دولتی اقتصاد این امید را هرازگاهی ایجاد کرده است که شاید قیمت‌ها در بازار مسکن کمی عقب‌نشینی کنند. مسوولان اقتصادی اما بارها از ثبات قیمت‌ها یا حتی کاهش قیمت‌ها در بازار مسکن خبر داده‌اند اما این روزها سناریوی تورم نشان می‌دهد که نه‌تنها قیمت‌ها کوتاه نیامده‌اند، بلکه منحنی قیمت در بازار مسکن رشد شدیدی نیز داشته است. در حال حاضر در بازار اجاره‌بها، قیمت‌ها سر به فلک می‌زنند. اینکه شما در این بازار بشتوبید که کوچک‌ترین آپارتمان‌ها در معمولی‌ترین نقاط پایتخت تا چند ده‌میلیون تومان رهن داده می‌شوند، اتفاق عجیب یا تازهای نیست. بدون تعارف مشاورین املاک این روزها با مشتریانی که خواهان اجاره آپارتمان هستند اما موجودی آنها به چندده‌میلیون تومان نمی‌رسد، حتی گفت‌وگو هم نمی‌کنند. متقاضیان مسکن کشش بسیار زیادی به سمت نقاط جنوبی پایتخت و مراکز ارزان‌قیمت پیدا کرده‌اند که باعث شده است در این نقاط نیز اجاره‌بها قفل قیمت‌ها را بشکند. اکنون آپارتمان‌های ۵۰ متری در سطح شهر تهران از ۳۰ میلیون‌تومان تا ۸۰ یا حتی ۹۰ میلیون‌تومان رهن داده می‌شوند. در غربی‌ترین نقطه تهران آپارتمان ۵۰ متری تا ۴۰ میلیون‌تومان نیز رهن داده می‌شود و در مناطق شمالی تهران نیز همین آپارتمان ۵۰ متری را می‌توان تا ۹۰ میلیون‌تومان رهن کرد. مهر به تازگی گزارش داد که سوبیت ۲۰متری در خواجه‌نظام‌الملک ۱۱ میلیون‌تومان رهن کامل داده می‌شود و ۳۵متری در

گزارش «احمد توکلی» به مردم درباره ذخایر ارزی موجودی حساب مشخص نیست

شرق: «احمد توکلی»، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در یادداشتی با عنوان «با صندوق توسعه ملی چه می‌خواهید بکنید؟» روند تصویب بخشی از لایحه بودجه ۹۱ را که به درخواست دولت برای آغاز برداشت از صندوق توسعه ملی اختصاص داشته و همچنین تلاش‌های نمایندگان و کمیسیون تلفیق برای جلوگیری از این موضوع را شرح داده است. او در این نامه خطاب به ملت ایران از خالی شدن ذخایر ارزی در دولت دهم سخن می‌گوید و در بخشی از نامه خود می‌نویسد: «دولت در لایحه خود (بودجه ۹۱)، چندین حکم برای استفاده از صندوق جهت سرمایه‌گذاری‌های خویش آورده بود. مثلا پنج‌میلیارد دلار برای صنایع بالادستی نفت که مالکیت و مدیریت آن دولتی است،

۲۰درصد منابع صندوق به شکل ارزی و ربالی به بخش کشاورزی غیردولتی و ۲۰درصد نیز به صورت ارزی و ربالی به سایر بخش‌ها. جمع این مبالغ با توجه به موجودی فعلی صندوق حدود ۲۰میلیارد دلار می‌شد، که تا سقف حدود ۱۵میلیارد دلار آن را می‌توانست به ربال تبدیل کند. معنای این احکام این بود که اولاً دولت استفاده از منابع صندوق را آغاز می‌کند و سرنوشت صندوق مثل حساب ذخیره‌ارزی خواهد شد.» بخشی از نامه احمد توکلی را در ادامه بخوانید: عصر گرشنه ۹۱/۲/۱۳

آقای رئیس‌جمهور در جلسه باجمعی از اعضای کمیسیون تلفیق

برای امر توسعه استفاده کند. آقای مصباحی‌مقدم در همان جلسه

خطرات این کار را تذکر داده بود. کمیسیون تلفیق تقاضای دولت

را در استفاده از منابع صندوق تعدیل کرد و احکامی را در چهار

بند آورد. روز پنجشنبه ۹۱/۲/۲۱ برای مورد اول که ساخت و

بالایشگاه دولتی بود اخطار قانون اساسی دادم. براساس بند دو

اصل ۱۱۰ قانون اساسی تعیین سیاست‌های کلی نظام با رهبری

است. در اخطار به مجلس عرض کردم که اگر صندوق توسعه

ملی به سرنوشت حساب ذخیره ارزی دچار شود واولاست. به

گفته آقای احمدی‌نژاد موجودی حساب صفر است. این رقم صفر

نبوده و در دولت وی صفر شده است. اگر میل سیری‌نابذیر دولت

در مصرف ارز مهار نشود موجودی صندوق توسعه ملی هم به صفر

می‌رسد. بعد این آمار را دادم که متوسط ارز نفتی مصرف‌شده به

قیمت ثابت (یعنی تورم دررفته با قدرت خرید ثابت دلار در سال

۲۰۰۰) به طور سرنانه در دوره دفاع مقدس ۶۰۰۸ دلار، در دوره

سازندگی ۲۸۴ دلار، در دوره اصلاحات ۲۴۴ دلار و در پنج سال

اول دوره آقای احمدی‌نژاد ۸۲۴ دلار بود. خطرات را توضیح دادم.

آقای باهنر که جلسه را اداره می‌کرد اخطار را وارد دانست و اعلام

رای کرد. ۱۲۸ نفر از ۲۱۰ نفر حاضر، رای مثبت دادند. طبق ماده

۱۸۱ قانون آیین‌نامه داخلی اگر اخطار را رئیس وارد تشخیص دهد، باید آن را به رای بگذارد. اگر اکثریت نمایندگان حاضر هم رای مثبت به تشخیص رئیس بدهند، رئیس سه کار می‌تواند بکند: (۱) پیشنهاد اصلاحی بپذیرد، (۲) مورد اشکال را حذف کند، (۳) به کمیسیون ارجاع دهد تا اصلاح شود. آقای باهنر اعلام حذف کرد و از این لغزشگاه رستیم. با فاصله کوتاهی موضوع استفاده از منابع صندوق برای صنایع بالادستی نفت مطرح شد. برای درست کردن ظاهر کار متن این طور تنظیم شده بود که پیمانکاران مجری طرح‌ها که از بخش غیردولتی هستند، از صندوق تسهیلات بگیرند. واقع امر این است که پیمانکار، سرمایه‌گذار نیست، بلکه سرمایه‌گذار، مالک طرح است که باید تأمین اعتبار

کند. گرچه در ظاهر پیمانکار بخش

خصوصی از صندوق تسهیلات می‌گرفت

ولی در واقع بیشتر نیازهای صنعت

بالادستی تجهیزات خارجی است که

پیمانکاری نیازی به آن ندارد، بلکه خود طرح

محتاج آن است. پس از اتمام کار پیمانکار

دستمزدش را می‌گیرد و می‌رود و طرح با

بدهی‌اش به صندوق، برای شرکت نفت

می‌ماند. اینجا دوباره اخطار سیاست‌های

کلی اصل ۴۴ و اخطار سیاست‌های کلی

برنامه پنجم را دادم. آقای باهنر ضمن آنکه

قبول کرد اخطار واردستی ولی از اعلام رای

خودداری کرد. مشکل آنجا بود که شرکت نفت برای تدوام تولید

محتاج سرمایه‌گذاری است ولی دولت تأمین نمی‌کند. این بند به

کمیسیون تلفیق ارجاع شد تا تکلیف‌آن معلوم شود. در کمیسیون

من پیشنهاد حذف دادم و پس از مبادله نظر و مشورت رای آورد.

به صحن گزارش شد و چون حکم استفاده از صندوق برای

صنایع بالادستی با اصلاحاتی در جای دیگر آمد، مجلس حذف

را پذیرفت. این خطر هم رفع شد. مورد دیگر که در روز شنبه

۹۱/۲/۲۳ مطرح شد، استفاده از صندوق برای بخش کشاورزی،

آب، صنعت و معدن و نیز برای صنایع بالادستی نفت در میادین

مشترک به نام پیمانکاران بود. سرانجام درباره بخش کشاورزی و

صنعت و معدن، کمیسیون گفت که گرچه در متن ذکر نکرده‌ایم

ولی مقصودمان استفاده غیردولتی‌ها بود. آقای لاریجانی گفت به

دلیل این ابهام و صراحت خلاف بودن استفاده از صندوق برای

طرح‌های دولتی نفت، اخطار وارد است که آن را به رای گذاشت و

با ۱۱۱ رای مثبت از ۱۹۸ نفر حاضر تأیید و کل بند به کمیسیون

ارجاع شد. در کمیسیون و بعد در صحن علنی با این اصلاح که

در کشاورزی و صنعت و معدن، فقط بخش غیردولتی استفاده

کند و برای مسکن‌سازی هم نباشد (به دلیل نگرانی از میل آقای

احمدی‌نژاد برای سوق دادن این تسهیلات به بخش مسکن مهر)

به سرانجام رسید. عین این تصمیم تبدیل ارز به ربال است.

انتشار «ایران چک» از سر گرفته می‌شود

■ ایسنا: دبیر کل بانک مرکزی با اشاره به توقف انتشار ایران‌چک از زمان دریافت نامه رئیس مجلس مبنی بر غیرقانونی بودن این کار عنوان کرد: بانک مرکزی برای شروع مجدد تولید و انتشار ایران‌چک آمادگی دارد و منتظر ابلاغ این موضوع برای انتشار مجدد ایران‌چک هستیم. «محمود احمدی» در مورد آمادگی بانک مرکزی برای انتشار مجدد ایران‌چک با توجه به تصویب اجازه انتشار ایران‌چک در مجلس گفت: مراحل قانونی این کار که انجام شود کار تولید و انتشار ایران‌چک تداوم پیدا خواهد کرد. ما هم با توجه به ذخایر لازم در این مورد آمادگی تولید و انتشار ایران‌چک‌ها را داریم.

جلو واردات کالاهای لوکس گرفته شود

■ ایسنا: رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با انتقاد از واردات کالاهای لوکس به کشور گفت: از وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان توسعه تجارت ایران می‌خواهیم که تعرفه واردات کالاهای لوکس را به کشور افزایش دهند. «سلان فتحی‌پور» افزود: مجلس با واردات گسترده کالاهای لوکس به کشور مخالف بوده و باید تصمیم‌گیری‌ها در راستای کاهش واردات این نوع کالاها به کشور باشد.

رئیس گمرک:

عبور قاچاق از گمرک رارد نمی‌کند

■ فارس: رئیس کل گمرک ایران گفت: با وجود اینکه سال گذشته ۲۰۰میلیاردتومان از مطالبات گمرک وصول شد، اما هنوز ۵۰۰میلیاردتومان از مطالبات مانده است. «عباس معمارنژاد» در مورد درآمد گمرکی در لایحه بودجه ۹۱ گفت: همان رقم ۱۱۸ هزارمیلیاردریال لایحه بودجه به تصویب مجلس رسید. رئیس کل گمرک ایران در مورد قاچاق کالا و وفتور آن در بازار گفت: عمده کالای مصرفی قاچاق از مبادی غیررسمی وارد می‌شود، گرچه نمی‌گوییم از گمرک رد نمی‌شود.

مردم گوشت‌هایی بخردند

که مهر بهداشتی دارد

■ فارس: رئیس سازمان دامپزشکی کشور، مصرف گوشت‌هایی را که به مهر این سازمان مهرور است را توصیه کرد و گفت: گوشتی که وارد مراکز معتبر می‌شود، تحت‌نظارت سازمان دامپزشکی کشتار شده‌اند و مصرف‌کنندگان می‌توانند در مورد قصایی‌ها به مهری که روی لاشه‌ها زده شده و در بسته‌بندی نیز به برجسب بسته‌بندی، توجه داشته باشند.

PERFECT WITH Gio

ANDROID MARKET + SOCIAL HUB (BASIC) + 800MHZ + WIFI (b/g/n)² X DESIGN

SOCIAL HUB (BASIC)

800MHZ

WIFI b/g/n

Polished Design

Gio: SHORTEN GIOIA (JEWEL IN ITALIAN)

سامسونگ SAMSUNG

Samsung GALAXY Gio

پردازنده ۸۰۰ مگاهرتزی • اندروید فارسی نسخه ۲/۳/۳

میانبری برای پس انداز انرژی با تکنولوژی اینورتر

"صرفه جویی در مصرف انرژی"، اصلی غیر قابل انکار است. ولی زمانی آورشمند است که در خدمت تأمین آسایش انسانها باشد. اگر شما بر سر دوراهی صرفه جویی انرژی یا مقایله با گرمای طاقت فرسای تابستان یا شید، کدام راه را انتخاب می کنید؟

نسل جدید کولرهای اسپلیت اجرال با بهره گیری از فناوری اینورتر به راحتی می تواند در گرمترین شرایط آب و هوایی، فضای دلپذیر و هوایی مطبوع را به ارمغان بیاورد. فناوری اینورتر در کولرهای اسپلیت اجنرال این امکان را برای شما فراهم می کند تا بدون نیاز به مصرف بیش از حد انرژی، از خشکای دلپذیر محیط انزرفشان لذت ببرید.

اُجنرال GENERAL

با پنج سال ضمانت بی قید و شرط کمپرسور

خدمات مشتریان : ۲۲-۲۳-۰۲۱